

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Roșca Ivan în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Edineț sediul Ocnîța din 18 octombrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 mai 2019, în cauza penală în privința lui

Raducan Valentin xxxx, născut la xx xxxx xxxx, originar din xxxx, domiciliat în xxxx.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 06.03.2018 - 18.10.2018;

Instanță de apel: 08.11.2018 - 29.05.2019;

Instanță de recurs: 29.07.2019 - 18.02.2020.

Asupra recursurilor declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Ocnîța din 18 octombrie 2018, procesul penal intentat în privința lui Raducan Valentin în baza art.art.42 alin.(5), 248 alin.(5) lit. b), c) și d) Cod penal, a fost încetat din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu tragere la răspundere contravențională în baza art.287 alin.(10) Cod contravențional.

Procesul contravențional în privința lui Raducan Valentin în baza art.287 alin.(10) Cod contravențional, a fost încetat din motivul expirării termenului prescripției răspunderii contravenționale.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Raducan Valentin, la 03 august 2017, aproximativ la ora 04.22, activând în calitate de inspector vamal al postului vamal Otaci, din cadrul Biroului vamal Nord, aflându-se la zona de control vamal a postului vamal internațional de frontieră Otaci (postul 1120), situat în apropierea or. Otaci și acționând în calitate de complice, împreună și de comun acord cu organizatorii și autorii infracțiunii, cetățeanul Federației Ruse, Vazhinskiy Alexey și cetățeanul Ucrainei, Vazhynskiy Serhii, i-a fost repartizat pentru perfectarea

documentelor de traversare a frontierei de stat a mijlocului de transport de marca/model „Mercedes 313 CDI”, cu n/î xxxx la volanul căruia se afla cet. Vazhynskvi Serhii și urmărind scopul înlăturării de obstacole la trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a mărfurilor prin contrabandă, intenționat, nu a efectuat controlul vamal a mijlocului de transport menționat, dar a aplicat sigiliile vamale și a acordat liber de vamă mijlocului de transport respectiv, în interiorul căruia se aflau mărfuri de larg consum (haine, cafea, ceai, maioneză, condimente), indicate în anexă nr.1 a procesului-verbal privind efectuarea controlului de către echipa mobilă nr.44 din 3 august 2017 care conform raportului de evaluare nr.28/31-11320 din 04.08.2017 a Secției reglementari tarifare și netarifare a Biroului vamal Nord au fost evaluate la suma de 272 029,81 lei, mărfuri care au trecut nedeclarate peste frontiera Republicii Moldova.

La 03 august 2017, aproximativ la ora 05.50, mijlocul de transport de marca/model „Mercedes 313 CDI”, cu n/î xxxx a fost stopat de către echipele mobile a Serviciului Vamal, pe traseul M 14 și ulterior, efectuându-se controlul mijlocului de transport respectiv, s-a depistat marfa de larg consum nedeclarată.

3. Inculpatul Raducan Valentin a declarat apel, solicitând casarea sentinței cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cererii declarate, apelantul a invocat că, învinuirea înaintată poartă un caracter formal și abstract.

Instanța urma să aprecieze critic declarațiile martorului Botnaruc Alexandru, care de altfel a făcut trimitere numai la careva acțiuni de investigație ce nu pot sta la baza acuzării unei persoane. Martorul nu indică la existența unei înțelegeri a inculpatului cu Vazhynskiy Alexey și Vazhynskiy Serhii, care urmau să traverseze frontiera vamală. Invocă apelantul, că sentința este bazată pe declarațiile contradictorii ale martorului și unele acțiuni de investigație, nefiind prezente probe pertinente și concludente care ar confirma argumentele instanței. Consideră apelantul, că prin probele cercetate nu se constată intenția directă în comiterea trecerii ilegale peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor prin nedeclararea lor în documentele vamale, precum nu este demonstrat și scopul, respectiv apelantul susține că la caz lipsește latura obiectivă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 mai 2019, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Instanța de apel a statuat că, la emiterea soluției instanța s-a bazat pe probele cercetate de către instanța de fond, precum și care au fost suplimentar cercetate în instanță de apel, iar în urma verificării acestora conchide, că probele puse la baza sentinței corespund cerințelor legale, prin prisma acestora instanța de judecată a apreciat obiectiv aspectele de fapt și de drept ale cauzei, care de altfel combat poziția părții apărării, în special declarațiile inculpatului depuse în instanța de apel, prin care Raducan Valentin nu recunoaște faptul că ar fi participat la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală a Republicii Moldova, cu tănuirea acestora de controlul vamal prin nedeclararea în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei.

Instanța de apel a apreciat drept nefondate argumentele invocate de partea apărării, ce vizează inexistența faptei contravenționale prevăzută de art.287 alin.(10) Cod Contravențional, reținută în sarcina lui Raducan Valentin prin sentință. Or, argumentele aduse reprezintă doar părerile părții apărării pe care le consideră veridice sub aspectele

expuse în textul apelului, fiind contradictorii circumstanțelor stabilite de către instanța de fond pe parcursul judecării cauzei.

În urma evaluării integrale a probelor prezentate, instanța de apel a ajuns la concluzia, că nu există dubii rezonabile în ceea ce privește vina inculpatului în participarea la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală a R. Moldova, cu tănuirea acestora de controlul vamal prin nedeclararea în documentele vamale de trecere a frontierei.

Reținând modificările în legislația penală ce vizează art.248 Cod penal, care de altfel au înlăturat caracterul penal al faptei imputate inculpatului (valoarea bunurilor trecute ilegal peste frontiera de stat), instanța a apreciat ca fiind întemeiată soluția instanței de încetare a procesului penal, or, fapta inculpatului pe fundalul acestor modificări constituie contravenție, pentru comiterea căreia acesta a fost întemeiat înlăturat de răspundere, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Instanța de apel a conchis, că instanța de fond corect a statuat privitor la vinovăția lui Raducan Valentin în comiterea faptei contravenționale, just axându-se pe declarațiile martorului Botnaruc Alexandru, care în prima instanță referitor la cazul dat a declarat, că automobilul de marca/model "Mercedes Sprinter" cu n/î xxxx, la volanul căruia se afla Vazhinskiy Alexey, a fost stopat pe traseu în apropierea mun. Bălți și condus la terminalul vamal Bălți, pentru verificarea mai detaliată a documentelor și mărfii transportate. Diferența de timp de la momentul stopării și momentul traversării frontierei de stat a fost aproximativ de 2 ore. La stoparea vehiculului, prima suspiciune a trezit declarația în care era indicată greutatea mărfii - 80 kg, dar vizual camionul era încărcat, ulterior s-a stabilit diferența dintre datele din declarația vamală - 80 kg și datele reale - 2 t. La momentul stopării automobilul era sigilat, sigiliile erau aplicate pe ușa din spate se lateral, însă suspiciuni a trezit accesul la lacăt. După cum a arătat șoferul, el avea acces în compartimentul marfar din cabină, cu ajutorul unei chei scotea șurubul și ușa laterală se deschidea fără ruperea sigiliului. La efectuarea controlului fizic, sigiliile de pe ambele uși au fost rupte, iar în automobil au fost depistate mai multe obiecte care au fost ridicate conform procesului-verbal de ridicare, și anume cafea, haine și altă producție care erau transportate fără careva acte de proveniență. O parte din marfă era în cutii, iar o parte se afla între cutii, erau într-un fel create bazine, în spate primul rând era cu cutii cu pahare din masă plastică. Amplasarea mărfii permitea deschiderea ușii laterale din interior. La faza controlului de către șoferul vehiculului a fost arătat modul de deschidere a ușii fără a fi descărcată marfa, adică din interior, din cabina șoferului și fără a rupe sigiliul. Inspectorul vamal la postul vamal nu are posibilitate de a efectua controlul fizic detaliat, însă acesta deschide ușa, fotografiază, iar pentru a verifica dacă marfa corespunde cu cea din declarație, poate da jos câteva cutii la întâmplare. Dacă inspectorul vamal depistează careva suspiciuni, atunci anunță șeful de tură și automobilul urmează să fie dus la terminal pentru efectuarea controlului. La caz nu cunoaște cine a perfectat declarația vamală, dar liber de vamă a dat Raducan Valentin. Deși la stopare la volanul camionului era Vazhinskiy Alexei, dar traversarea a fost efectuată conform UNTPAS-lui de Vazhinskiy Serhii. Când a fost oprit Vazhinskiy Alexei, Vazhinskiy Serhii cu un alt automobil înregistrat, la fel în Ucraina, mergea înaintea automobilului de marca/model "Mercedes Sprinter" și urmărea traseul. Verificând baza de date, s-a

constatat că Vazhinskiy Serhii a traversat frontiera cu automobilul de marca/model "Toyota Corola", iar aproximativ peste 4 ore, tot Vazhinskiy Serhii a traversat frontiera, însă de acum cu automobilul de model "Mercedes".

Instanța de apel a reținut că, prima instanță întemeiat la baza sentinței a plasat și declarațiile depuse pe marginea cazului dat de martorul Mămăligă Ilie, potrivit cărora, la stoparea mijlocului de transport de model "Mercedes" cu n/î ucrainene și la prezentarea declarației vamale de tranzit, au apărut suspiciuni rezonabile în privința cantității și volumului mărfii transportate, deoarece din declarație rezultă că masa mărfii din masă plastică de 80 kg, însă vizual se observa că mijlocul de transport era încărcat. Mijlocul de transport avea o ușă din spate și una laterală, pe care erau aplicate sigiliile, în timpul verificării vizuale a mijlocului de transport au mai apărut suspiciuni referitor la lacătul unde era aplicat sigiliul vamal. În urma controlului vamal fizic al unității sus-menționate în compartimentul marfar și în salon au fost depistate o cantitate impunătoare de produse alimentare, pentru care șoferul nu a putut prezenta acte de proveniență legală. La efectuarea controlului fizic, în primul rând a fost deschisă ușa din spate, unde s-au depistat 6 cutii de veselă din masă plastică, iar în spatele acestor cutii era alt gen de marfă, nedeclarată. Era vizibil, că lacătul care era pe ușă și pe care se aplică sigiliul vamal putea fi scos. În salonul mijlocului de transport, la înlăturarea scaunului pasagerului, a observat o tăietură, prin care cu cheie specială puteai să deschizi ușa laterală din interiorul vehiculului, fără a fi scos lacătul și a atinge sigiliul, adică sigiliul rămânea integru. În condiții normale compartimentul marfar trebuie să fie integru. În competența inspectorilor vamali este de a aplica sigiliul. În urma controlului vamal marfa dată putea fi văzută, deoarece erau transportate aproximativ 2 tone de marfă.

Instanța de apel a subliniat că, în susținerea declarațiilor reiterate vin și probele scrise din materialele cauzei, care au fost prezentate de procuror în ședința instanței de apel, cum ar fi fișa de post nr.125, semnată de către Raducan Valentin. Potrivit pct.11.1, sarcina de bază a lui Raducan Valentin este asigurarea controlului vamal și vămuirea mărfurilor și mijloacelor de transport, trecute peste frontiera vamală de către persoane fizice și juridice. Potrivit pct. 11.1.1, Raducan Valentin este obligat să efectueze controlul vamal al bunurilor, mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală de către persoanele fizice sau juridice.

Totodată, potrivit procesului verbal din 07.09.2017, au fost examinate imaginile video ridicate la 07.09.2017 de la Centrul de monitorizare al Serviciul Vamal, captate la data de 03.08.2017 în cadrul postului vamal PVIF Otaci, din care rezultă că în imagine se observă momentul când automobilul de model "Mercedes", cu numărul de înmatriculare xxxx a traversat frontiera de stat, însă nu se observă ca colaboratorul vamal să deschidă ușa din spate, nici cea laterală.

Instanța de apel a notat, că apărarea pledează pentru faptul, că Raducan Valentin nu era obligat să supună camionul unui control fizic detaliat, pe când o astfel de situație nici nu i se impută, vizându-se aplicarea sigiliilor vamale și acordarea liberului de vamă a mijlocului de transport fără efectuarea controlului vamal al acestuia. Relevant e, că martorul Mămăligă Ilie a declarat, că marfa nedeclarată a fost depistată nu doar în compartimentul marfar al camionului (în cutii și printre cutii), ci și în salonul camionului, acesta susținând, că în urma controlului vamal marfa dată putea fi văzută, deoarece erau

transportate aproximativ 2 tone de marfă. Totodată, potrivit procesului-verbal din 07.09.2017 de examinare a imaginilor video ridicate la 07.09.2017 de la Centrul de monitorizare a Serviciul Vamal, captate la data de 03.08.2017 în cadrul postului vamal PVIF Otaci, rezultă că Raducan Valentin pentru efectuarea controlului vamal, împreună cu conducătorul auto, s-a apropiat de automobilul de model "Mercedes", cu n/î xxxx, și s-a aflat în preajma acestuia doar un minut și nouă secunde, după care camionul a părăsit teritoriul PVIF Otaci.

În calitate de probe ce confirmă existența faptei, instanța de apel a plasat și declarația vamală de tranzit nr.1120T11817 din 03.08.2017, în baza căreia mijlocul de transport "Mercedes" cu n/î xxxx a trecut frontiera de stat. Totodată, potrivit certificatului din 03.08.2017, de măsurare a mijlocului de transport marca/ model "Mercedes Sprinter" cu n/î xxxx, rezultă că masa netă a mijlocului de transport conform certificatului de înmatriculare este de 2 140 kg, iar masa totală a mijlocului de transport în cauză la momentul stopării de către colaboratorii echipelor mobile era de 4 240 kg, masa mărfurilor transportate conform actelor de însoțire fiind de 80 kg, urmare a cântăririi constatându-se un surplus de marfă cu greutatea de 2 020 kg. Relevant în acest aspect este și procesul verbal din 03.08.2017, privind efectuarea controlului vamal de către echipa mobilă, din care rezultă că a fost stopat automobilul de model "Mercedes Benz 313 CDI" cu n/î xxxx, la volanul căruia se afla Vazhinskiy Alexey și în interiorul căruia s-a depistat marfă de larg consum, indicate în anexa nr. 1.

Instanța de apel a explicat că, temeinicia acuzațiilor se bazează pe probe pertinente, concludente și utile, precum procesul verbal din 06.02.2018, de examinarea a telefonului mobil marca "General Mobile" cu nr. de IMEI: xxxx dotat cu cartela telefonică cu nr.xxxx ridicat de la Raducan Valentin, ce conține în lista de contacte numărul de telefon înregistrat Sergiu Taxi Otaci, care a purtat discuții telefonice cu Vazhynskiy Serhii, și Vazhynskiy Alexey; procesul verbal din 09.02.2018, de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice, unde s-a constatat existența numărului de telefon Sergiu Taxi Otaci care a purtat discuții telefonice cu Raducan Valentin, Vazhynskiy Serhii și Vazhynskiy Alexey și procesul verbal din 09.02.2018, de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice a telefonului lui Raducan Valentin, din care rezultă că la 03.08.2017 de pe telefonul mobil cu nr. de IM EI: xxxx în care a fost inclusă cartela telefonică cu nr. xxxx utilizată de Raducan Valentin, au fost purtate discuții telefonice cu nr. de telefon xxxx înregistrat în contacte "Serghei Taxi Otaci" care este înscris și în telefonul mobil deținut de Vazhynskiy Serhii - "Sergiu transport".

Instanța de apel a conchis, că judecând cauza penală dată instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind confirmarea faptei imputate lui Raducan Valentin, și că acțiunile inculpatului nu constituie infracțiunea prevăzută de art.art.42 alin.(5), 248 alin.(5) lit. b),c),d) Cod penal, ci reprezintă o faptă cu un grad prejudiciabil mai redus, constituind contravenție prevăzută de art.287 alin.(10) Cod Contravențional.

Aceste concluzii ale primei instanțe, au fost apreciate de instanța de apel ca fiind

întemeiate, or, semnul calificativ al infracțiunii inițial incriminate lui Raducan Valentin - valoarea bunurilor trecute ilegal peste frontiera de stat, la caz, nu s-a confirmat, or, valoarea bunurilor trecute ilegal peste frontiera de stat cu mijlocul de transport de model "Mercedes 313 CDI", cu n/î xxxx, este de 272 029,81 lei, ceea ce nu depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, adică nu depășește suma de 560 000 lei.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, reținând prevederile art.332 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de fond întemeiat a conchis necesitatea încetării procesului penal pe învinuirea lui Raducan Valentin de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 248 alin.(5) lit. b), c), d) Cod penal, din motiv că fapta comisă nu întrunește elementele infracțiunii, soluționând cauza conform prevederilor Codului contravențional, stabilind vinovăția ultimului și încadrând acțiunile acestuia conform art.287 alin.(10) Cod Contravențional.

Ținând cont, că fapta imputată lui Raducan Valentin a fost comisă la data de 03.08.2017, iar potrivit art.30 alin.(1) și (2) Cod contravențional, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an și curge de la data săvârșirii contravenției, prescripția înlăturând răspunderea contravențională, instanța de apel a apreciat drept justificată concluzia primei instanțe privind absolvirea lui Raducan Valentin de răspundere contravențională pentru comiterea contravenției prevăzute de art.287 alin.(10) Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

6. Avocatul Roșca Ivan în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, în care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatului Raducan Valentin.

În motivarea cerințelor sale a reiterat prevederile art.1, 42 Cod vamal, pct. 32, 37, 42, 51, 52 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal. În contextul acestor norme, apărarea a atras atenția că, acțiunile sau inacțiunile inculpatului Raducan Valentin urmau a fi apreciate anume prin prisma acestor criterii stabilite legal, or, în caz contrar, aprecierile acțiunilor și inacțiunilor sale urmează a fi catalogate ca arbitrar și lipsite de temei juridic.

În cadrul audierii suplimentare, Raducan Valentin a concretizat că, obligațiile lui de serviciu atunci când sosește un microbuz la controlul vamal este de a verifica dacă marfa transportată coincide cu marfa declarată. Cantitatea mărfii nu contează, ci doar trebuie să verifice coincidența categoriei mărfii. Când în vamă a intrat microbuzul, el a verificat și perfectat actele, a sigilat compartimentul marfar, nu înainte de a verifica marfa, după care a sigilat ambele uși. Ușa laterală nu a deschis-o deoarece era blocată, el a dat cutiile într-o parte de la ușa din spate pentru a vedea ce era în microbuz și a văzut că și în spate erau numai cutii. Vămuirea mărfii trebuia să aibă loc la postul vamal de destinație Chișinău - industrială. Teritoriul postului vamal este supravegheat video, în obligațiunile sale de serviciu nu intră descărcarea totală a mărfii, descărcarea și vămuirea mărfii urma să aibă loc la postul vamal industrială - Chișinău.

A evidențiat declarațiile inculpatului Vazinskiy Serhii susținute în fața instanțelor de judecată, a declarat că pe parcursul a jumătate de an vindea neoficial diverse produse

alimentare care nu erau fabricate în Moldova. Pentru asta, el procura din Ucraina aceste mărfuri și prin diferite metode, prin intermediari, transporta marfa în Moldova. Persoanele care transportau marfa peste frontiera R. Moldova el nu le cunoaște, dar le găsea lângă frontieră. Aceste persoane locuiesc în zona de frontieră și au dreptul câte puțin să treacă peste frontieră marfă cu geanta. Astfel, în așa mod, mărfurile ajungeau în R. Moldova. În aceleași timp, el Serhii oficial procura produse pe numele unei companii ucrainene care vindea pahare de unică folosință și care avea relații contractuale cu o firmă din Moldova, iar el transporta această marfă în Moldova. El trecea frontiera cu marfă oficială și anume cu pahare și după ce trecea de or. Otaci, de regulă prin pădure, lua marfa ascunsă de persoanele care o treceau în particular peste frontiera de stat. O asemenea schemă Vazinskiy Serhii a utilizat-o și în data de 03 august 2017

De asemenea, partea apărării a indicat că la pronunțarea sentinței de încetare a procesului penal, Judecătoria Edineț, sediul Ocnița, a reținut în calitate de probe declarațiile inspectorilor vamali din cadrul echipei mobile Nord Ilie Mămăligă și Alexandru Botnaruc, care fiind audiați în calitate de martori ai acușării în cadrul procesului de judecată au declarat, printre altele, cum a derulat la data de 03.08.2017 procedura de reținere, escortare și control fizic al microbuzului de model Mercedes Sprinter încărcat cu marfă, inclusiv de contrabandă și care era condus de un cetățean al Federației Ruse. Însă, acțiunile de control și procese-verbale de constatare, de rând cu declarațiile martorilor Mămăligă Ilie și Botnaruc Alexandru nu conțin nici un indiciu care l-ar inculpa pe Raducan Valentin în participația prin complicitate cu alte persoane la trecerea mărfii de contrabandă peste frontiera de stat a Republicii Moldova și, la părerea apărării, se prezintă a fi niște aprecieri deductive, obținute interpretativ în rezultatul unor exerciții de logică, prin urmare - fiind arbitrare și care au fost puse la baza sentinței contestate.

A mai subliniat faptul că, Judecătoria Edineț, sediul Ocnița, și-a motivat sentința de încetare a procesului penal și prin procesul-verbal de examinare din 07.09.2017, prin care au fost examinate imaginile video ridicate de la Centrul de monitorizare a SV, captate la data de 03.08.2017 în cadrul postului vamal PVIF Otaci, din care urmează că în imaginile date se observă momentul când automobilul de model Mercedes n/î xxxx a traversat frontiera de stat, însă nu se observă ca colaboratorul vamal să deschidă ușa din spate, nici cea laterală.

Referitor la această concluzie a instanței de fond, apărarea atrăgea atenția că, nimeni nici n-a negat faptul că automobilul dat a traversat frontiera de stat. În ceea ce ține de secvențele video obținute prin intermediul camerelor de luat vederi, inculpatul Raducan Valentin, în cunoștință de cauză susține că la Postul vamal Otaci există multiple camere de luat vederi care filmează sectorul vamal din diferite unghiuri și care, cu certitudine, au captat momentele-cheie din care se vede cum inspectorul vamal Raducan Valentin s-a apropiat de microbuzul Mercedes, a deschis ușa din spate (cea laterală fiind blocată n-a putut fi deschisă), a verificat corespunderea mărfii transportate actelor vamale de tranzit prezentate de șoferul automobilului și a aplicat sigiliu vamal pe ambele uși - cea din spate și cea laterală. De altfel, prezența sigiliilor vamale pe ambele uși a mijlocului de transport stopat a fost confirmată și de inspectorii vamali Ilie Mămăligă și Alexandru Botnaruc, or, dacă Răducan Valentin nu s-ar fi apropiat de Mercedes, nu ar fi

verificat marfa și nu ar fi aplicat sigiliile vamale, așa precum se afirmă în sentința contestată, acestea pur și simplu lipseau.

Astfel, apărarea, pe bună dreptate a solicitat achitarea inculpatului Raducan Valentin din lipsa în acțiunile sale a componentei de infracțiune, or, în materialele cauzei penale nu există nici o probă pertinentă, concludentă, veridică și utilă, care ar dovedi vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

Mai mult, apărarea reamintește că inculpatul și-a expus dezacordul cu utilizarea unilaterală de către acuzarea de stat doar a camerelor de luat vederi în care erau captate numai date favorabile procurorului și nu a utilizat imaginile video de la alte camere de luat vederi, care redau pe deplin și obiectiv imaginile interesate.

Pe de altă parte, apărarea pune la îndoială afirmația instanței de apel care a luat ca bază un argument absolut dubios potrivit căruia, asemenea unui expert în domeniu, a afirmat că, inculpatul s-a aflat în preajma camionului doar un minut și nouă secunde, lăsând să se înțeleagă fără careva temeii că, într-un asemenea timp scurt Raducan Valentin ar fi fost în imposibilitatea de a-și exercita obligațiile de serviciu în raport cu mijlocul de transport cu pricina.

În contextul celor expuse, apărarea atrage atenția instanței de recurs la modul de interpretare eronată și arbitrară a circumstanțelor faptice, doar ca să-și justifice o decizie de menținere a unei sentințe vădit neîntemeiate a instanței de fond.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de partea apărării, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeii legale.

8. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, dispozitivul hotărârii este expus neclar.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se atestă că instanța de fond și cea de apel au comis următoarele erori de drept.

Potrivit art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art.101 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor

administrative. Potrivit art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 385 alin.(1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată trebuie să soluționeze chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond a statuat în acțiunile inculpatului prezența elementelor neincriminate prin rechizitoriu, indicând în descriptiv: *”Instanța de judecată, coroborând probele cercetate cu normele legale aplicabile speței, reține acțiunile lui Valentin Raducan **drept implicare în activitatea ilegală de trecere peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor de larg consum prin nedeclarare în documentele vamale, folosind situația de serviciu**”*. Ulterior stabilind că acțiunile inculpatului constituie contravenția prevăzută de art.287 alin.(10) Cod contravențional, *”după semnele trecerea mărfurilor peste frontiera vamală a Republicii Moldova, tăinuindu-le de controlul vamal prin nedeclararea în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune”*, a indicat neclar în continuare descriptivului sentinței *”se constată cu certitudine în baza probelor directe administrate în cadrul cercetării judecătorești, pe care instanța le ia în considerare, deoarece coroborează între ele și demonstrează cu certitudine **implicarea inculpatului Valentin Raducan în trecerea ilegală peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor de larg consum prin nedeclarare în documentele vamale**”*.

Prin urmare, instanța nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele și versiunea apărării.

Astfel, prima instanța nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de condamnare.

Potrivit art.414 alin.(1) și (5), 417 alin.(1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanța, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanța, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat total sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanța, menținând o sentința nemotivată și neîntemeiată legal.

A trecut în revistă dovezile administrate, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în coroborare cu normele de procedură penală care vizează natura juridică a acestor probe, cât și în raport cu circumstanțele în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârilor pronunțate, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Sub acest aspect, se reține că, dreptul la un proces echitabil, potrivit CEDO, se bazează pe respectarea cu strictețe a principiilor fundamentale ale procesului judiciar: „egalitatea armelor”, „contradictorialitatea”, „motivarea deciziilor”, care semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața instanțelor de judecată, fără ca vre-una dintre ele să fie avantajată în raport cu cealaltă sau celelalte părți în proces, așa încât, părțile să aibă posibilitatea de a-și susține punctul de vedere într-o așa manieră, încât să nu fie puse într-o situație nedezavantajată una față de alta (*cauza Niderost-Huber vs Elveția, hotărârea din 18.02.1997; cauza Kress vs Franța, hotărârea din 07.06.2001*).

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual penale

asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apelul declarat, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, să elucideze toate erorile admise în motivarea soluției adoptate și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Roșca Ivan în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 mai 2019, în cauza penală în privința lui **Raducan Valentin xxxx** și dispune rejudecarea cauzei, de către Curtea de Apel Bălți.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 06 aprilie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico